

परिशिष्ट - क्रमांक-१.

प्रतिपादकास विनंती पत्र.

=====

श्री. ए. एस. घाडगे.

[एम.ए., एम्. एड.]

द्वारा:- प्राध्यापिका,

सौ. सी. ए. घाडगे [बी. ई.]

श्रीनिवास बिल्डिंग तुळजाभवानी

कॉलेजच्या पाठीमागे, पापनस रोड,

तुळजापूर. [४१३६०१.]

प्रति,

माननीय श्री. - - - - -

यांना स. न. वि. वि.

मी शिवाजी विद्यापीठाच्या एम्.फील्. [शिक्षण शास्त्र] परीक्षेसाठी प्रबंध लेखन करत आहे. माझा संशोधनाचा विषय शिक्षण महर्षि डॉ. बापूजी साठुळे यांनी महाराष्ट्र राज्यामध्ये शैक्षणिक क्षेत्रात केलेल्या कार्याचा चिकित्सक अभ्यास करणे हा आहे.

शिक्षण महाविद्यालय बार्शी येथील प्राध्यापक डॉ. आर. एन. इंगोले हे संशोधनास मार्गदर्शन करीत आहेत.

माननीय परम पूज्य बापूजी साठुळे यांच्या जीवनाविषयी आपल्या मताचे माझ्या संशोधनाच्या कामी मोलाचे सहाय्य होणार आहे. तरी कृपया सोबतच्या प्रश्नावलीतील माहिती भ्रम सहकार्य करावे या माहितीचा उपयोग फक्त संशोधनासाठीच केला जाईल. अन्यत्र उपयोग केला जाणार नाही. व ही माहिती गुप्त ठेवली जाईल.

आपला विश्वास,

[श्री. ए. एस. घाडगे]

एम.फील्. [शिक्षण शास्त्र]

शिक्षण महाविद्यालय, बार्शी.

परिशिष्ट क्रमांक-२. प्रश्नावली.

अ] [प्रतिसादकांच्या सामान्य माहिती संबंधी]

- १] नांव -
- २] शिक्षण पात्रता -
- ३] आपण स्वामी विवेकानंद शिक्षण संस्थेचे माजी विद्यार्थी आहात काय?
- ४] वरील संस्थेत आपण कोणत्या पदावर सेवा केली आहे/करीत आहात?
- ५] बापूजींचा व आपला संबंध कोणती साली व कोणत्या प्रसंगी आला?

ब] १] बापूजींच्या जीवनातील दोन आठवणी लिहा-

- २] अ] बापूजी भूमिगत चळवळीत सामील का झाले?

ब] बापूजींनी कोणते ग्रंथ लिहिले?

- ३] बापूजींची राहाणी व व्यक्तिगत जीवन कसे होते? [योग्य वर्णक्षरा समोर अशी छूण करा.]

These are not mutually exclusive.

१. भयकेबाज २. निःस्वार्थी
३. सेवाभावी ४. साधे.

- ४] बापूजींच्या जीवनावर कोणत्या व्यक्तींच्या तत्वज्ञानाचा परिणाम झाला होता? [कंसात महत्वांशानुसार १ते४ क्रमांक लिहा]

- [] १. भाऊराव पाटील
- [] २. स्वामी विवेकानंद
- [] ३. महात्मा गांधी
- [] ४. ज्योतीबा फुले
- [] १. शिक्षणातून स्वावलंबी व्हावे
- [] २. शिक्षण श्रमातून व्हावे
- [] ३. शिक्षण हे केवळ पुस्तकी असूनये
- [] ४. शिक्षणाने आदर्श नागरीक व्हावे
- [] १. बहुजन समाजाची मुले शिकावी
- [] २. ज्ञान-विज्ञान सुसंस्कार याचा प्रसार व्हावा.
- [] ३. शिक्षण हे समाजजागृतीचे साधन बनावे.
- [] १. स्त्री शिक्षणाचा अभाव
- [] २. पालकांचे अज्ञान.
- [] ३. मुलांची शैक्षणिक गैरसोय.
- [] ४. समाजातील दारिद्र्य

क] [बापूजींच्या शैक्षणिक कार्यासंबंधी]

- १] बापूजींनी शिक्षण प्रसाराचे कार्य हाती का घेतले [कंसात महत्वांशानुसार १ते४ क्रमांक लिहा]
- २] बापूजींना बहुजन समाजातील कोणत्या समस्या जाणवल्या होत्या? [कंसात महत्वांशानुसार १ते४ क्रमांक घा]

- [] १. स्त्री शिक्षणाचा अभाव
 - [] २. पालकांचे अज्ञान.
 - [] ३. मुलांची शैक्षणिक गैरसोय.
 - [] ४. समाजातील दारिद्र्य
- .. २.. पुढे पहा..

३. बापूजींनी शिक्षण प्रसारासाठी कोणते प्रयत्न केले.

- [] १. विद्यार्थ्यांसाठी वसतिगृहाची सोय केली.
[] २. विद्यार्थ्यांना आर्थिक सवलती दिल्या.
[] ३. शिष्यवृत्त्या व शैक्षणिक सहाय्याची मदत केली.

अ] माध्यमिक शिक्षणाच्या प्रसारासाठी त्यांनी कोणते प्रयत्न केले?

ब] उच्च शिक्षणाच्या प्रसारासाठी कोणते प्रयत्न केले?

क] तांत्रिक शिक्षणाच्या प्रसारासाठी कोणते प्रयत्न केले?

ड] शिक्षकांपासून बापूजींच्या काय अपेक्षा होत्या? शिक्षक प्रशिक्षणासाठी त्यांनी कोणते प्रयत्न केले?

इ] स्त्री शिक्षणासंबंधी माहिती

१. स्त्री शिक्षणाबाबत बापूजींना कोणत्या आडवणी जाणवल्या? [कंसात महत्वांशानुसार क्र. १ ते ४ द्या]

२. स्त्री शिक्षण प्रसारासाठी बापूजींनी कोणते प्रयत्न केले? [कंसात महत्वांशानुसार १ ते ४ क्रमांक द्या]

३. स्त्री शिक्षणाबाबत बापूजींचे काय मत होते? [कंसात महत्वांशानुसार १ ते ४ क्रमांक द्या]

१. मुलींच्या राहाण्याजेवण्याची गैरसोय []
२. पालकांचा मागास दृष्टीकोण []
३. मुलींच्या शाळेची गैरसोय []
४. पालकांची बिकट आर्थिक स्थिती []
१. मुलींना मोफत शिक्षण दिले []
२. मुलींसाठी वसतिगृहे काढली []
३. प्रौढ स्त्रीयांसाठी वर्ग चालवले []
४. स्त्री शिक्षणाचे महत्त्व पटवून दिले []
१. स्त्रीयांनी पुण्याप्रमाणे सर्व क्षेत्रात काम करावे. []
२. स्त्री शिक्षणाने समाज सुधारेला []
३. स्त्री हा राष्ट्रउद्धाराचा महत्वाचा घटक आहे. []

इ] वसतिगृहासंबंधी

- योग्य वर्णाक्षरासमोर अशी खूण करा. १. साधा पण पौष्टीक []
१. वसतिगृहातील मुलांचा आहार कसा असावा या बाबत त्यांचे काय मत होते. २. चमचमीत []
३. पचनास हालका []
२. बापूजी वसतिगृहातील मुलांकडून कोणत्या व्यायामाची अपेक्षा करत. १. पळणे
३. विद्यार्थ्यांत नेतृत्व गुणाची वाढ होण्यासाठी कोणते उपाय योजले. १. मुलांचे मंत्रोमंडळ तयार केले होते. []
४. विद्यार्थ्यांत श्रमाची आवड निर्माण वहावी म्हणून बापूजींनी कोणते प्रयत्न केले. २. नेत्यांची भाषणे ऐकवित. []
१. उन्हाळ्याच्या सुदृढीत आर्थिक साहाय्य मिळण्यासाठी काम दिले. []
२. संस्थेच्या शेतावर काम दिले. []
३. जेवणापूर्वी एक तास काम दिले []

ई] समाज परिवर्तन व जातीभेद निर्मूलनासंबंधी

१. खालील समाज घटकात बापूजी विषयी कोणत्या भावना होत्या. शब्द: शिक्षण प्रसारक, शिक्षण तंत्र, समाजसुधारक, उद्धारकर्ता.
- [योग्य शब्द त्या त्या घटकासमोर लिहा]

१. सुशिक्षित समाज []
२. विद्यापीठ वर्तुळात []
३. सर्वसामान्य जनता []
४. सरकारी दरबारात []
१. एकाच वसतिगृहात सर्व जातीच्या मुलांना प्रवेश दिला. []
२. संस्थेच्या सेवेत घेतांना सर्व जातीच्या उमेदवारांना संधी दिली. []
३. सार्वजनिक स्वच्छतेसाठी प्रयत्न केले. []
४. प्रभात फे-यासारखे कार्यक्रम अवलंबिले []
२. बापूजींनी सामाजिक एकता साधण्यासाठी कोणते प्रयत्न केले. [महत्वांशानुसार कसात क्रमांक १ ते ४ द्या]
३. बापूजींनी जातीभेद निर्मूलनासाठी कोणते प्रयत्न केले?

मुलाखत अनुसूची

- प्रश्न - १. शिक्षण महर्षि बापूजी ताढुंये यांची राहाणी व व्यक्तीगत जीवन कसे होते?
- प्रश्न - २. बापूजींच्या जीवनावर कोणत्या व्यक्तीच्या तत्त्वज्ञानाचा प्रभाव पडला होता?
- प्रश्न - ३. माध्यमिक, उच्च, तांत्रिक, शिक्षक प्रशिक्षण प्रसारासाठी बापूजींनी कोणते प्रयत्न केले?
- प्रश्न - ४. स्त्री शिक्षणाबाबत बापूजींचा दृष्टीकोण कोणता होता व स्त्री शिक्षणाबाबत त्यांनी कोणते कार्य केले?
- प्रश्न - ५. सामाजिक एकता व जातीभेद निर्मूलन यासाठी बापूजींनी कोणते कार्य केले?
- प्रश्न - ६. वसतिगृहातील मुलांचा आहार कसा असावा याबाबत बापूजींचे काय मत होते?
- प्रश्न - ७. विद्यार्थ्यांमध्ये समाधीटपणा, नेतृत्वगुण व श्रमाची आवड निर्माण होण्यासाठी, बापूजींनी कोणते प्रयत्न केले?
- प्रश्न - ८. श्री स्वामी विवेकानंद शिक्षण संस्थेसाठी बापूजींनी कोणत्या ध्येय वाक्याचा शिक्कार केला?

परिशिष्ट क्रमांक-४

प्रश्नावली भरून दिलेल्या प्रतिसादकांची यादी

- अ] श्री स्वामी विवेकानंद शिक्षण संस्थेचे [सदस्य]
- १] श्री. अभयकुमार बापूजी साठुळे.
सेक्रेटरी, श्री स्वामी विवेकानंद शिक्षण संस्था.
 - २] श्री. हणमंतराव पाटील
अध्यक्ष व्यवस्थापक समिती, श्री स्वामी विवेकानंद शिक्षण संस्था.
 - ३] श्री. शंकरराव साठुळे.
कार्याध्यक्ष, स्वामी विवेकानंद शिक्षण संस्था.
 - ४] श्री. बाबासाहेब मोहिते.
सहसचिव अर्थविभाग श्री स्वामी विवेकानंद शिक्षण संस्था.
 - ५] श्री. गोविंद गोपाळ कुलकर्णी.
अजीव सदस्य, श्री स्वामी विवेकानंद शिक्षण संस्था.
- ब] श्री स्वामी विवेकानंद शिक्षण संस्थेतील [प्राचार्य]
- १] प्राचार्या, सौ. विजया हणमंतराव पाटील.
कन्या महाविद्यालय इचलकरंजी.
 - २] प्राचार्या, सौ. यु. सच. खानापूरकर.
बी.एड. कॉलेज उत्तमानाबाद.
 - ३] प्राचार्या, श्री. जगताप स.एन्.
रामकृष्ण परमहंस महाविद्यालय, उत्तमानाबाद
 - ४] प्राचार्या, श्री. कदम आर. स.
बापूजी साठुळे महाविद्यालय, कराड.
- क] श्री स्वामी विवेकानंद शिक्षण संस्थेतील [मुख्याध्यापक]
- १] मुख्याध्यापक, श्री. बढे सन.आर. महर्षि वि.रा. शिदि
हायस्कूल , तुळजापूर.

२] मुख्याध्यापक , श्री. औटे ए.पी. एकनाथराव कोल्हे हायस्कूल,

पाचंगी.

३] मुख्याध्यापक, श्री. पाटील व्ही. आर. शिवाजी हायस्कूल करजाणी,

[रत्नागिरी]

४] मुख्याध्यापक, श्री. खोत के. एस्. न्यू इंग्लिश स्कूल, अनाजे

[राधानगरी]

५] मुख्याध्यापक, श्री. शिंदे ए.आर. रामानंद महाराज विद्यालय,

काजळा

ड] श्री स्वामी विवेकानंद शिक्षण संस्थेतील [प्राध्यापक]

१] प्राध्यापक श्री. घळे बी.एन. बी.एड. कॉलेज, उस्मानाबाद

२] प्राध्यापक श्री. चिंचोळकर आर.एस्. बी.एड. कॉलेज, उस्मानाबाद.

३] प्राध्यापक श्री. घाडगे डी.एस्. आर.पी. महाविद्यालय, उस्मानाबाद.

४] प्राध्यापक श्री. घोडके एस्.ए. आर.पी. महाविद्यालय, उस्मानाबाद.

५] प्राध्यापक श्री. कुलकर्णी ए.एन्. आर.पी. महाविद्यालय, उस्मानाबाद.

६] प्राध्यापक श्री. कापसे जी.पी. आर.पी. महाविद्यालय, उस्मानाबाद.

७] प्राध्यापक श्री. कदम यु.डी. आर.पी. महाविद्यालय, उस्मानाबाद.

८] प्राध्यापक श्री. सिधिकी एफ्.ए. आर.पी. महाविद्यालय, उस्मानाबाद.

९] प्राध्यापक श्री. पाटील सी.एस्. तुळजाभवानी महाविद्यालय,

तुळजापूर.

१०] प्राध्यापक श्री. किल्लेदार एस्.बी. तुळजाभवानी महाविद्यालय, तुळजापूर.

११] प्राध्यापक श्री. कदम एन्.डी. तुळजाभवानी महाविद्यालय, तुळजापूर.

१२] प्राध्यापक श्री. कुलकर्णी पी.ए. तुळजाभवानी महाविद्यालय, तुळजापूर.

१३] प्राध्यापक श्री. देशमुख एम्.बी. तुळजाभवानी डी.एड. कॉलेज, तुळजापूर.

१४] प्राध्यापक श्री. देशमुख ए.बी. तुळजाभवानी डी.एड. कॉलेज, तुळजापूर.

१५] प्राध्यापक श्री. चव्हाण आर.जी. विवेकानंद कॉलेज, कोल्हापूर.

१६] प्राध्यापक श्री. रावराने ए.एम. विवेकानंद कॉलेज, कोल्हापूर.

१७] प्राध्यापक श्री. भोसले ए.जी. विवेकानंद कॉलेज कोल्हापूर.

१८] प्राध्यापक श्री. कारकर आर.आर. आर्ट्स कॉमर्स, ॲण्ड सायन्स
कॉलेज मिर्ज.

इ] श्री स्वामी विवेकानंद शिक्षण संस्थेतील [शिक्षक]

- १] सौ. देशमुख एन्. एम. महर्षि वि. रा. शिदि हायस्कूल, तुळजापूर.
- २] सौ. देशमुख एस. डी. महर्षि वि. रा. शिदि हायस्कूल, तुळजापूर.
- ३] श्री. भंगाळे एल्. एस्. महर्षि वि. रा. शिदि हायस्कूल, तुळजापूर.
- ४] श्री. साळुंखे बी. जे. महर्षि वि. रा. शिदि हायस्कूल, तुळजापूर.
- ५] श्री. तारकर डी. एल्. महर्षि वि. रा. शिदि हायस्कूल, तुळजापूर.
- ६] श्री. साळुंखे टी. बी. महर्षि वि. रा. शिदि हायस्कूल, तुळजापूर.
- ७] श्री. शिदि सी. एम्. महर्षि वि. रा. शिदि हायस्कूल, तुळजापूर.
- ८] श्री. खोत ए. डी. महर्षि वि. रा. शिदि हायस्कूल, तुळजापूर.
- ९] श्री. आवारे एच्. जे. महर्षि वि. रा. शिदि हायस्कूल, तुळजापूर.
- १०] श्री. चंद्रे टी. जे. महर्षि वि. रा. शिदि हायस्कूल, तुळजापूर.
- ११] श्री. गायकवाड एन्. जे. महर्षि वि. रा. शिदि हायस्कूल, तुळजापूर.
- १२] श्री. शिदि आर. जी. महर्षि वि. रा. शिदि हायस्कूल, तुळजापूर.

ई] श्री स्वामी विवेकानंद शिक्षण संस्थेतील [शिक्षकेतर कर्मचारी]

- १] श्री. देसाई टी. एच्. ग्रंथाल तुळजाभवानी महाविद्यालय, तुळजापूर.
- २] श्री. पाटील पी. जी. क्लॉक तुळजाभवानी महाविद्यालय तुळजापूर.
- ३] श्री. साळुंखे एस्. के. क्लॉक तुळजाभवानी महाविद्यालय, तुळजापूर.
- ४] श्री. साळुंखे के. एम्. श्री स्वामी विवेकानंद शिक्षण संस्था. कोल्हापूर.
- ५] श्री. जाधव व्ही. के. व्यवस्थापक छात्रावली वसतिगृह, कोल्हापूर.
- ६] श्री. थोरात बी. सी. अधीक्षक, संस्थेचे मुख्य कार्यालय, कोल्हापूर.

.....

मुलाखत घेतलेल्या व्यक्तींची यादी.

अ] श्री स्वामी विवेकानंद शिक्षण संस्थे[सदस्य.]

१] श्री. अभयकुमार बापूजी साठुंखे.

सेक्रेटरी, श्री स्वामी विवेकानंद शिक्षण संस्था, कोल्हापूर.

२] श्री. शंकरराव साठुंखे [गुरूजी]

कार्याध्यक्ष, श्री स्वामी विवेकानंद शिक्षण संस्था, कोल्हापूर.

३] श्री. बी. टी. थोरात.

कार्यालयीन अध्यक्ष, श्री स्वामी विवेकानंद शिक्षण संस्था, कोल्हापूर.

४] श्री. एच.टी. पाटील.

अध्यक्ष, व्यावस्थापक समिती, श्री स्वामी विवेकानंद शिक्षण संस्था,

५] श्री. जी.एल. रेनापूरे.

सहाय्यक सचिव, श्री स्वामी विवेकानंद शिक्षण संस्था, कोल्हापूर.

ब] श्री स्वामी विवेकानंद शिक्षण संस्था [प्राचार्य]

१] प्राचार्या, सौ. विजया हणमंतराव पाटील.

कन्या महाविद्यालय, इचलकरंजी.

२] प्राचार्या, सौ. यु. एच. खानापूरकर.

शिक्षण महाविद्यालय, उस्मानाबाद.

३] प्राचार्या, डॉ. ए. एन्. ज्ञाताप.

रामकृष्ण परमहंस महाविद्यालय, उस्मानाबाद.

४] प्राचार्या, आर.एन्. कदम.

बापूजी साठुंखे महाविद्यालय, कराड.

५] प्राचार्या, आर.ए. चिटणीस.

लाल बहादूर शास्त्री कॉलेज, सातारा.

६] प्राचार्या, पी.बी. चव्हाण.

रामराजे कॉलेज जत. [जि. सांगली]

क] श्री स्वामी विवेकानंद शिक्षण संस्थेतील [प्राध्यापक]

- १] प्राध्यापक, श्री. घळे बी.एन्. बी.एड. कॉलेज, उस्मानाबाद.
- २] प्राध्यापक, श्री. चिंचोळकर आर.एस्. बी.एड. कॉलेज, उस्मानाबाद.
- ३] प्राध्यापक, श्री. आर.जी. चव्हाण. विवेकानंद कॉलेज, कोल्हापूर.
- ४] प्राध्यापक, श्री. भोसले ए.जी. विवेकानंद कॉलेज, कोल्हापूर.
- ५] प्राध्यापिका, चव्हाण यु.आर. विवेकानंद कॉलेज, कोल्हापूर.
- ६] प्राध्यापिका, पवार व्ही. व्ही. बी.एड. कॉलेज, उस्मानाबाद.
- ७] प्राध्यापक, श्री. घाडगे डी.एस्. रामकृष्ण परमहंस महाविद्यालय, उस्मानाबाद.
- ८] प्राध्यापक, श्री. पाटील सी.एस्. तुळजाभवानी महाविद्यालय, तुळजापूर.
- ९] प्राध्यापक, श्री. मोरे एस्.के. रामकृष्ण परमहंस महाविद्यालय, उस्मानाबाद.
- १०] प्राध्यापक, श्री. कारकर आर.आर. आर्ट्स, कॉमर्स, सायन्स कॉलेज, मिरच.

ड] श्री स्वामी विवेकानंद शिक्षण संस्थेतील [मुख्याध्यापक]

- १] मुख्याध्यापक, श्री. बदडे एन्.आर. महर्षि वि. रा. शिंदे हायस्कूल, तुळजापूर.
- २] मुख्याध्यापक, श्री. पाटील एस्. व्ही. सी. सुशिलादेवी साठुई हायस्कूल सातारा.
- ३] मुख्याध्यापक, श्री. पाटील व्ही.एन्. स्वामी रामानंद भारती विद्यालय, तासगाव.

इ] श्री स्वामी विवेकानंद शिक्षण संस्थेतील [शिक्षक]

- १] श्री. जाधव भालचंद्र बलभीम डी.एड. कॉलेज, उस्मानाबाद.
- २] श्री. दिरंगुळे एस्.डी. डी.एड. कॉलेज, उस्मानाबाद.
- ३] श्री. पिंगळे अनंत परशुराम बीड हायस्कूल बीड.
- ४] श्री. कोल्हे शहाजी जगन्नाथ बीड हायस्कूल बीड.
- ५] श्री. चव्हाण अण्णा माधव, एकनाथराव कोल्हे हायस्कूल पाचंगी.
- ६] श्री. गरदडे रामहरी रघुनाथ, बंकलगी हनुमान विद्यामंदीर, बंकलगी.
- ७] श्री. गरदडे सुभाष जगन्नाथ, कांतीबा हायस्कूल, दिवे [पुर्ंदर]
- ८] श्री. आवारे एच.जे. महर्षि वि. रा. शिंदे हायस्कूल, तुळजापूर.
- ९] श्री. शेळे एस्.जे. यशवंत उच्च माध्यमिक विद्यालय, रांजनी.
- १०] श्री. श्रीमाने आर.एन्. न्यू उच्च माध्यमिक विद्यालय, जोहे [रायगड]

- ११] श्री. मोहिते बी.एस. राजर्षि शाहू महाराज हायस्कूल, कोल्हापूर.
- १२] श्री. चौधरी आर.एम. जय मल्हार ज्युनिअर कॉलेज, नळदुर्ग.
- ई] श्री स्वामी विवेकानंद शिक्षण संस्थेतील [शिक्षकेतर कर्मचारी]
- १] श्री. माळी ए.एन्.
ग्रंथाल, आर्ट्स, कॉमर्स, अँड सायन्स, कॉलेज. तासगाव.
- २] श्री. देशमुख एम.बी. बापूजी साठुळे महाविद्यालय, कराड.
- ३] श्री. देसाई टी.एच्.
ग्रंथाल, तुळजाभवानी महाविद्यालय, तुळजापूर.
- ४] श्री. कुंभार एस.जी. [अधिक्षक] बी.एड. कॉलेज, उत्तमानाबाद.

.....

परिशिष्ट क्रमांक-६.

श्री स्वामी विवेकानंद शिक्षण संस्थेच्या विविध शाखा.

अ) बापूजीनी स्थापन केलेली माध्यमिक व उच्चमाध्यमिक विद्यालये.

माध्यमिक विद्यालये.

जिल्हा - कोल्हापूर

तालुका - करवीर

स्थापना

१] राजर्षी छ. शाहू महाराज हाय. कोल्हापूर	-	१९५५
२] ज्योतिर्लिंग विद्यामंदिर, वडणगे	-	१९६०

तालुका - हातकण्णले

३] न्यू इंग्लिश स्कूल, इचलकरंजी	-	१९५६
४] नाईट हायस्कूल, इचलकरंजी	-	१९५८
५] पाराशर हायस्कूल, पारगांव टेक्निकलसह	-	१९५९
६] गर्ल्स हायस्कूल, इचलकरंजी	-	१९६०
७] अनंत पुनाप्पा मगदूम हाय. माणगांव	-	१९६०
८] न्यू इंग्लिश स्कूल, रेंदाळ	-	१९६१
९] न्यू इंग्लिश स्कूल, कुंभोज	-	१९६१
१०] पाराशर टेक्न. हाय. पारगांव	-	१९६३
११] राजेंद्र हायस्कूल, अंबप	-	१९६४
१२] गर्ल्स हायस्कूल, कुंभोज	-	१९८४
१३] न्यू इंग्लिश स्कूल, कबनूर	-	१९८५

तालुका - गडहिंग्लज

१४] गडहिंग्लज हायस्कूल, गडहिंग्लज	-	१९५८
१५] न्यू इंग्लिश स्कूल, कडगांव	-	१९६०
१६] यशोदाबाई घोरपडे हाय. हसूरचंपू	-	१९६०
१७] न्यू इंग्लिश स्कूल, मुगळी	-	१९६१
१८] सेनापती प्रतापराव गुर्जर हाय. नेसरी	-	१९६७

तालुका - पन्हाळा

स्थापना

१९] सातवे हायस्कूल, सातवे

- १९५९

२०] न्यू इंग्लिश स्कूल, माले

- १९६८

तालुका - शाहूवाडी

२१] न्यू इंग्लिश स्कूल, भेडसगांव

- १९६०

२२] सिध्देश्वर विद्या. कापशी

- १९६८

तालुका - राधानगरी

२३] विद्यालंकार भवन, शेळवाडी

- १९६१

२४] सोळांकूर हायस्कूल, सोळांकूर

- १९६१

२५] न्यू इंग्लिश स्कूल, आणाजे

- १९६४

तालुका - कागल

२६] श्री. भावेश्वरी हायस्कूल, माघाळ

- १९६७

तालुका - गगनबावडा

२७] नवभारत हायस्कूल, कुसूर

- १९६८

जिल्हा - सातारातालुका - सातारा

२८] भवानी विद्यामंदिर, सातारा

- १९५८

२९] रामकृष्ण विद्यामंदिर, नागठाणे

- १९५८

३०] शिवाजी हायस्कूल, परळी

- १९५९

३१] सौ. सुशीलादेवी गो. साठुंसे माध्य. मुलींचे विद्या. सातारा - १९६०

३२] न्यू इंग्लिश स्कूल, कोडवे

- १९६०

३३] श्रीराम हायस्कूल, क्षेत्रमाहूली

- १९६०

३४] महाराष्ट्र हायस्कूल, खोजेवाडी

- १९६०

३५] शिवाजी हायस्कूल, नुणे

- १९६१

तालुका - कराड

३६] म्हाळसाकांत विद्यामंदिर, पाल

- १९५८

३७] श्री संत तुकाराम हाय. कराड

१९५९ १९५९

३८] संत घाडगेनाथ हायस्कूल, कोळे

- १९५९

स्थापना.

३९]	आदर्श विद्यामंदिर, विंग	-	१९६०
४०]	न्यू इंग्लिश स्कूल, आरेवाडी	-	१९८४

तालुका - पाटण

४१]	श्री. छत्रमती विद्यामंदिर, तारळें	-	१९५५
४२]	श्री वाल्मीकी विद्यामंदिर, तळमावले	-	१९५८
४३]	संत तुकाराम हायस्कूल, मल्हारपेठ	-	१९५९
४४]	सौ. वत्सलादेवी देसाई हाय. मरळी	-	१९५९
४५]	न्यू इंग्लिश स्कूल, धामणी	-	१९६१
४६]	श्री. नाईकबा विद्या. बनपुरी	-	१९६१
४७]	कै. ज्ञानोजीराव साळुंछे हाय. पाटण	-	१९६२
४८]	महात्मा फुले हाय. बांबवडे	-	१९६२
४९]	न्यू इंग्लिश स्कूल, कडवे	-	१९६४
५०]	न्यू इंग्लिश स्कूल, नाणेगांव	-	१९६५
५१]	समर्थ विद्यामंदिर चाफळ	-	१९५५
५२]	छ. शिवाजी मराठा हाय. मालदन	-	१९६६

तालुका - कोरेगांव

५३]	श्री आंबामाता विद्यालय वाठार किरोली	-	१९५९
५४]	दि मॉडर्न इंग्लिश स्कूल, कोरेगांव	-	१९६०
५५]	न्यू इंग्लिश स्कूल, कुमठे	-	१९६०
५६]	काळेश्वर हायस्कूल, चिमणगांव	-	१९६०
५७]	शिवाजी हायस्कूल, शिरबे	-	१९६०
५८]	श्री. सिध्देश्वर हायस्कूल, साप	-	१९६१
५९]	श्री. वाग्देव विद्या. वाठार स्टेशन	-	१९६२

ता. वाई

६०]	महर्षि शिंदे विद्या. वाई	-	१९५६
६१]	बावधन हायस्कूल, बावधन	-	१९५९
६२]	न्यू इंग्लिश स्कूल, किकली	-	१९५९

६३] नरासिंह हायस्कूल, धाम	-	१९५९
६४] महारमा फुले हायस्कूल, पाळगणी	-	१९६०
६५] प्रातित पावस हाय.ओर्डे	-	१९६०

तालुका-छटाव

६६] नागनाथ विद्यामंदिर बुध	-	१९६८
६७] कात्रेश्वर हायस्कूल, कातरछटाव	-	१९६०
६८] महाराष्ट्र हायस्कूल, चितळी	-	१९६०
६९] सोमेश्वर विद्या. गुरसाळे	-	१९६०
७०] गिरीजाशंकर हायस्कूल, राजाचे कुर्ते	-	१९६७
७१] जनता माध्य. विद्या. करंदी	-	१९८४

७२] तालुका -जावळी

७२] देण्णा विद्यामंदिर, मेढा	-	१९५९
७३] महाराजा शिवाजी हाय. कुडाळ	-	१९६०
७४] नवमहाराष्ट्र हाय. शिवनगर रा.	-	१९६०
७५] न्यू इंग्लिश स्कूल, उर्शीयाराभुरे	-	१९६०
७६] कै. आण्णासाहे. पाटील विद्या. म्हाले	-	१९८५

तालुका कलडण

७७] न्यू इंग्लिश स्कूल निंबळक	-	१९६०
७८] न्यू इंग्लिश स्कूल, जावळी	-	१९६०

तालुका-खंडावा

७९] श्री जनार्दन विद्यामंदिर, ण्हेरी	-	१९६०
८०] नवमहाराष्ट्र विद्या. भादे	-	१९६०

तालुका-भाण

८१] नवमहाराष्ट्र हायस्कूल, विटाल	-	१९६०
----------------------------------	---	------

जिल्हा-सांगली

तालुका-तासगांव

८२] स्वामी राजानंद भारती विद्या तासगांव-	-	१९५५
--	---	------

८३] महावीर पांडुरंग साबुळे हाय. मणेराजुरी	- १९५६
८४] वसंतराव पाटील विद्यामंदीर, मांजर्डे	- १९५७
८५] विठ्ठलराव पांगे विद्या. चिंचणी	- १९६०
८६] धानासाहेब देसाई हाय. वायफळे	- १९६१
८७] पं. विष्णू नागराळे विद्यामंदिर, नागराळे	- १९६३

ता. खानापूर

८८] न्यू इंग्लिश स्कूल, फडेपूर	- १९६०
८९] छ. शिवाजी हायस्कूल, भिकवडी	- १९६८
९०] चिंचणी हायस्कूल, चिंचणी मंगरुळ	- १९६०
९१] न्यू इंग्लिश स्कूल, हिवरे	- १९६०
९२] न्यू इंग्लिश स्कूल, वांगी	- १९६१
९३] अंबिका विद्यामंदिर, तोडोली	- १९६२

तालुका-भिरज

९४] बाबुराव लवठे वि. म. कुची	- १९६०
९५] यशवंत विद्यामंदिर, रांजणी	- १९६०
९६] न्यू इंग्लिश स्कूल, खडेराजुरी	- १९६०

तालुका-जत

९७] गुरु बसवेश्वर हायस्कूल, बिल्लूर	- १९६१
९८] न्यू इंग्लिश स्कूल, डफळापूर	- १९६१

तालुका-वाळवा

९९] न्यू इंग्लिश स्कूल, कामेरी	- १९६०
१००] न्यू इंग्लिश स्कूल, मसूची वाडी	- १९८४

जिल्हा-पुणे

तालुका-भोर

१०१] छ. शिवाजी हायस्कूल, भोर	- १९६२
१०२] नागेश्वर विद्यालय, आंबवडे	- १९६६
१०३] पंचक्रोशी आदर्श विद्या. नेरे	- १९६७

तालुका-हवेली	स्थापना
१०४] जयहिंद हायस्कूल, लोणीकाळभोर	- १९६०
१०५] न्यू इंग्लिश स्कूल, विंझर	१९६१
<u>तालुका- पुरंदर</u>	
१०६] रवींद्रनाथ टागोर विद्या. वीर	- १९६०
१०७] पुरंदर हायस्कूल, सासवड	- १९६१
१०८] कांतीबा हायस्कूल, दिवे	- १९६७
१०९] कन्या प्रशाला, सासवड	- १९८४
<u>तालुका-शिरूर</u>	
११०] उत्तपती विद्यामंदिर, वडगांव रा.	- १९६१
१११] उत्तपती संभाजी हाय. कोरेगांव-भिमा	- १९६२
११२] सरदार रघुनाथ ढवळे हाय. केंदूर	- १९६२
<u>तालुका-बारामती</u>	
११३] न्यू इंग्लिश स्कूल, कारखेल	- १९६१
<u>जिल्हा -सोलापूर</u>	
<u>तालुका द. सोलापूर.</u>	
११४] सोलापूर हायस्कूल, सोलापूर	- १९६१
११५] हनुमान विद्यामंदिर, बंक्लगी	- १९६०
<u>तालुका-करमाळा</u>	
११६] श्री उत्तरेश्वर हायस्कूल केम	- १९५७
११७] नेताजी सुभाष विद्या. केनूर	- १९६४
<u>तालुका-माढा</u>	
११८] न्यू इंग्लिश स्कूल, निमगांव टे.	- १९६०
११९] श्री कुर्मदास विद्यामंदिर, लऊळ	- १९६०
<u>जिल्हा-रत्नागिरी</u>	
१२०] उत्तपती शिवाजी विद्यामंदिर, रत्नागिरी	- १९५९

१२१] न्यू इंग्लिश स्कूल हातखंबा - १९६०

तालुका-दापोली

१२२] श्री शिवाजी हायस्कूल, करंजाणी - १९६५

१२३] डॉ. विश्राम रामजी घोले हाय. वाकवली १९६७

१२४] न्यू इंग्लिश स्कूल, गावतळे -

१२५] नवभारत हायस्कूल, जामगे - १९६१

जिल्हा-रायगड

तालुका-येस

१२६] न्यू इंग्लिश स्कूल, जोहे - १९६१

१२७] जनता हायस्कूल, गडब - १९६१

१२८] शारदा विद्यामंदिर, कासू - १९६७

१२९] बालगंगा विद्यामंदिर, घुनाभदटी - १९६७

तालुका-अलिबाग

१३०] सरखेल कान्होजी आंग्रे हाय. चिखली- १९६२

तालुका-पनवेल

१३१] जनता विद्यामंदिर, अजिवली - १९६२

१३२] तुंगारतन विभाग विद्या. गुळसुदे - १९६२

१३३] सार्वजनिक विद्यामंदिर, साई - १९६२

तालुका-म्हसळा

१३४] न्यू इंग्लिश स्कूल, म्हसळा - १९६२

तालुका-खालापूर

१३५] स्वामी विवेकानंद विद्या. खालापूर - १९६२

१३६] श्री उत्तपती विद्यामंदिर वावोशी - १९६२

तालुका-रोहा

१३७] न्यू इंग्लिश स्कूल, चणेरे - १९६२

तालुका-कर्जत

१३८] श्रमजीवी जनता विद्या. पोशीर - १९६२

तालुका-महाड

१३९] न्यू इंग्लिश स्कूल, रावढळ - १९६४

जिल्हा-उस्मानाबाद

१४०] रामानंद महाराज विद्या. काजळा- १९६५

१४१] यशवंत विद्यामंदिर, कामेगांव - १९६७

तालुका-तुळजापूर

१४२] महर्षि विठ्ठल रामजी शिंदे हाय. तुळजापूर- १९६१

जिल्हा-बीड

१४३] बीड हायस्कूल, बीड - १९६५

१४४] एकनाथ केलहे विद्या. पाचंगी - १९६७

जिल्हा- ठाणे

१४५] पोस्ट बेसोक माध्यमिक विद्यालय आशागड- १९७४

बापूजीनी स्थापन केलेली उच्च माध्यमिक विद्यालये

जिल्हा-कोल्हापूर

१] गडहिंग्लज उच्च माध्य. गडहिंग्लज - १९७६

२] सिध्देश्वर उच्च माध्यमिक, कापशी - १९७६

३] गल्से हाय. ज्यु. कॉ. ऑफ कॉमर्स, इचलकरंजी- १९८४

४] न्यू इंग्लिश उच्च माध्यमिक, कुंभोज - १९८४

५] स्वामी रामानंद भारती उच्च माध्य. विद्यालय,
तासगांव - १९७६

६] यशवंत उच्च माध्यमिक विद्या. राजणी - १९७६

७] वसंतराव पाटील उच्च माध्य. विद्या. मांजर्डे- १९७६

८] न्यू इंग्लिश उच्च माध्य. कडेपूर - १९८१

९] महावीर पां. साळुखे उच्च माध्य. मणेराजुरी - १९८४
जिल्हा-सातारा.

१०] भवानी उच्च माध्य. विद्या सातारा.

११] सौ. सुशीलादेवी गो. साळुखे उच्च माध्य. - १९७६
मुलीचे विद्या. सातारा

१२] रामकृष्ण उच्च माध्य. विद्या. नागठाणे - १९७६

१३] म्हाब्साकांत उच्च माध्य. विद्या. पाल - १९७६

१४] कै. ज्ञानोजी साळुखे उच्च माध्य. विद्या. - १९७६
पाटण.

१५]	छत्रपती उच्च माध्य. विद्या. तारळे	-	१९७६
१६]	महर्षि शिंदे उच्च माध्य. विद्या. वाई	-	१९७६
१७]	महात्मा फुले उच्च माध्य. विद्या. पाचगणी	-	१९७६
१८]	नागनाथ उच्च माध्य. विद्या बुध	-	१९७६
१९]	दि मॉडर्न उच्च माध्य. विद्या. कोरेगाव	-	१९७६
२०]	वेण्णा उच्च माध्य. विद्या. भेटा	-	१९७६
२१]	शिवाजी उच्च माध्य. परळी	-	१९८४
२२]	बावघन उच्च माध्य. विद्या. बावघन	-	१९८४
२३]	संत तुकाराम उच्च माध्य. विद्या. मल्हारपेठ	-	१९८४
<u>जिल्हा - पुणे</u>			
२४]	छत्रपती शिवाजी उच्च माध्य. विद्या. भोर	-	१९७६
२५]	पुरंदर उच्च माध्य. विद्या. तातवड	-	१९७६
२६]	न्यू इंग्लिश उच्च माध्य. विद्या. वडगाव राताई	-	१९८३
२७]	जयहिंद उच्च माध्य. विद्या. लोणीकाळभोर	-	१९८४
२८]	स. रघुनाथराव ढवळे उच्च माध्य. विद्या. केंदूर	-	१९८४
२९]	<u>जिल्हा - सोलापूर.</u>		
२९]	उत्तारेश्वर उच्च माध्य. विद्या. केम	-	१९७६
<u>जिल्हा - रायगड</u>			
३०]	न्यू उच्च माध्य. स्कूल, जोडे	-	१९७६

:.....:

६] बापूजीनी स्थापन केलेली तंत्रविद्यालये -

१] न्यू इंग्लिश टेक्निकल स्कूल इचलकरंजी.	१९५६
२] पाराशर टेक्निकल हायस्कूल पारगांव, ता. हातकणंगले.	१९६३
३] पुरंदर टेक्निकल हायस्कूल सासवड जि. पुणे.	
४] स्वामी रामानंद भारती टेक्निकल हायस्कूल तासगांव [सांगली].	१९६४
५] जयहिंद टेक्निकल इन्स्टिट्यूट लोणी काळभोर [जि. पुणे].	१९८४
६] पॉलिटेक्निक पाटण [जि. सातारा].	१९८५

क] बापूजीनी स्थापन केलेली महाविद्यालये -

१] रामकृष्ण परमहंस महाविद्यालय, उस्मानाबाद.	१९५९
२] आर्ट्स, कॉमर्स अँड सायन्स कॉलेज, तासगांव, [जि. सांगली]	१९६३
३] आर्ट्स, कॉमर्स अँड सायन्स कॉलेज, इचलकरंजी [जि. कोल्हापूर].	१९६२
४] विवेकानंद कॉलेज, कोल्हापूर.	१९६५
५] आर्ट्स, कॉमर्स, अँड सायन्स कॉलेज, मिरज [जि. सांगली].	१९६६
६] लाल बाहादूर शास्त्री कॉलेज, सातारा.	१९६७
७] काकासाहेब चव्हाण महाविद्यालय, तळमावले [जि. सातारा].	१९६९
८] राजे रामराव महाविद्यालय, जत [जि. सांगली].	१९६९
९] तुळजाभवानी महाविद्यालय तुळजापूर [जि. उस्मानाबाद].	१९७१.
१०] शिक्षण महर्षि बापूजी साळुंखे कॉलेज, कराड [जि. सातारा].	१९८४
११] आर्ट्स, कॉमर्स कॉलेज, कडेपूर [जि. सांगली].	१९८४
१२] कन्या महाविद्यालय इचलकरंजी [जि. कोल्हापूर].	१९८४
१३] आर्ट्स, कॉमर्स कॉलेज, पेण [जि. रायगड].	१९८४
१४] आर्ट्स, कॉमर्स, कॉलेज, लोणी काळभोर, [जि. पुणे].	१९८४
१५] श्री संत गाडगेबाबा महाविद्यालय, कापशी [जि. कोल्हापूर].	१९८४
१६] लॉ कॉलेज उस्मानाबाद.	१९८४

ड] बापूजीनी स्थापन केली अध्यापक विद्यालये व महाविद्यालये-

अध्यापक विद्यालये.

स्थापना.

१]	कमला नेहरु ज्युनिअर कॉलेज ऑफ एज्युकेशन, कराड	१९५५
२]	तुळजाभवानी ज्युनिअर कॉलेज ऑफ एज्युकेशन, तुळजापूर	१९५९
३]	गुरुजन ज्युनिअर कॉलेज ऑफ एज्युकेशन पाटण [जि. सातारा]	१९५९
४]	ज्युनिअर कॉलेज ऑफ एज्यु. तासगांव [जि. सांगली]	१९६०
५]	प्रताप ज्युनिअर कॉलेज ऑफ वडणी [कोल्हापूर]	१९६०
६]	जय मल्हार ज्युनिअर कॉलेज ऑफ एज्यु. नळदुर्ग [उस्मानाबाद]	१९६१
७]	ज्युनिअर कॉलेज ऑफ एज्युकेशन बीड	१९६५
८]	ज्युनिअर कॉलेज ऑफ एज्युकेशन, उस्मानाबाद	१९६८

अध्यापक महाविद्यालये -

९]	बी. एड. कॉलेज उस्मानाबाद	१९६०
१०]	बी. एड. कॉलेज कराड	१९८४
११]	महिला शिक्षण महाविद्यालय, तासगांव [जि. सांगली]	१९८४

:::::::::::::

बापूजी सांख्ये यांनी स्थापन केलेल्या शिक्षण संस्थेच्या कार्याचा
विस्तार.

अ. नं.	संस्कृती केंद्रे	संख्या	सेवक संख्या	विद्यार्थी संख्या
१.	महाविद्यालये	१५	५८१	६०८५
२.	कन्या महाविद्यालये	१	१२	१२२
३.	बी. एड. महाविद्यालये	२	२२	४१७
४.	बी. एड. कॉलेज [महिलांचे]	१	१५	८०
५.	लॉ कॉलेज	१	६	२००
६.	पॉलिटेक्निक	१	५	५०
७.	कनिष्ठ महाविद्यालये	१४	१७६	६८२३
८.	उच्च माध्यमिक विद्यालये	३०	२०३	४४३७
९.	अद्यापक विद्यालये	८	१०७	७६०
१०.	माध्यमिक विद्यालये	१४५	३७२६	८३, ३२०
११.	गर्ल्स हायस्कूल	५	५५	१०२२
१२.	नाईट हायस्कूल	२	२२	३४७
१३.	दस्तांतरित हायस्कूल	१	-	-
१४.	प्रॅक्टिसिंग स्कूल	१	-	-
१५.	टेक्निकल हायस्कूल	५	३२	५११
१६.	पोस्ट बेसिक आश्रमशाळा	१	१३	१४७
१७.	विविधयोगी विद्यालय	१	-	-
१८.	विस्तार सेवा केंद्र	१	-	-
१९.	मुलांची वसतिगृहे	२०	५५	{ १४४२
२०.	मुलींची वसतिगृहे	३	१०	
२१.	बालवाडी	१	-	-
एकूण		२५२	५१२४	१०५९१०